

УДК 338.43:504

УПРАВЛІННЯ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ
В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Зума О.Г., Пташченко О.В., Котарня В.В.

MANAGEMENT OF BUSINESS ACTIVITY OF ENTERPRISES
IN MODERN CONDITIONS OF BUSINESS

Zuma O., Ptashchenko O., Kotarnia V.

В статті розглянуто основи елементи ділової активності. Ділову активність розглядають як виробничу та комерційну діяльність, що спрямована на просування підприємства на ринках продукції, праці, капіталу; - це успішність вкладення зусиль, ресурсів, ефективність менеджменту. Управління діловою активністю виступає необхідною частиною управління фінансово-господарською діяльністю промислового підприємства, а в кризовий та посткризовий періоди набуває ще більш важливого значення, оскільки передбачає реальні кроки щодо відновлення втраченого під час дії світової фінансово-економічної кризи позицій суб'єкта господарювання на ринках товарів і послуг.

Ключові слова: маркетинг, маркетингові комунікації, маркетинг послуг, створення маркетингу, інтегрована маркетингова комунікації

Постановка проблеми. Ділова активність суб'єктів господарювання є важливим індикатором розвитку її ефективності вадення фінансово-господарської діяльності. Воно дає змогу діагностувати проблеми системного характеру на різних рівнях управління та своєчасно вжити заходів щодо їх усунювання, що сприяє зменшенню ризиків вадення, підвищенню ліквідності, фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства.

Розвиток ринкових відносин, який характеризується ускладненням бізнес-процесів, підвищенням необхідного рівня якості готової продукції, скороченням життєвого циклу товарів та розвитком інформаційних технологій призводить до усвідомлення важливості її необхідності впровадження інновацій та забезпечення інноваційної активності. За допомогою інновацій здійснюється систематичний процес створення, впровадження нових товарів, техніки чи технологій (виробництва, управління, інформаційного забезпечення тощо), або зняття собівартості

власної продукції, з метою підвищення ділової активності та отримання соціально-економічного ефекту [1]. Таким чином, інновації виступають важливою функціональною основою ділової активності підприємства.

Відтак, особливий актуальності набуває завдання її оцінки ділової активності як передумови ефективності функціонування, що дозволить попередити проблеми аспекти діяльності підприємства і своєчасно вжити корективні в стратегію його розвитку.

Управління діловою активністю виступає необхідною частиною управління фінансово-господарською діяльністю промислового підприємства, а в кризовий та посткризовий періоди набуває ще більш важливого значення, оскільки передбачає реальні кроки щодо відновлення втраченого під час дії світової фінансово-економічної кризи позицій суб'єкта господарювання на ринках товарів і послуг.

Аналіз досліджень і публікацій. Результати наукових досліджень з розвитку методичних підходів до оцінки ділової активності підприємства у сучасних умовах висвітлено в роботах вітчизняних і зарубіжних учених, а саме: В. Ковальова, О. Волкова, В. Ботарова, А. Шарамет, Е. Нагімова, Л. Дюмова, Н. Нікітінова та ін.

Мета даного дослідження. Метою роботи є розгляд формування та розвитку ділової активності в сучасних умовах господарювання.

Вклад основного матеріалу дослідження. Зокрема у теорії управління, теорії менеджменту під системною управління розуміють взаємність суб'єкта і об'єкта управління та зв'язки між ними; взаємозв'язок між рівнями управління. У даному науковому дослідженні система управління розвитком розглядається з позиції підтримки результативності господарської діяльності, тобто в її основу покладено стан ресурсів, результатів, процесів, управління якими дозволяє отримати оптимальне фінансово-економічне становище підприємства у буду-

якому рівневому середовищі. Розвиток найбільшого пов'язується зі змінами, більш якісним ставом, поліпшенням діяльності.

Отже, система управління розвитком має сприяти підвищенню ефективності фізично-господарської діяльності підприємства на основі системного підходу до управління економічними процесами на підприємстві, комплексної оцінки результатів діяльності, інтеграції виробництва, реалізації, інвестування і кредитування з метою отримання запланованих показників функціонування.

Ділову активність розглядають як заробітку та комерційну діяльність, що спрямована на просування підприємства на ринках продукції, праці, капіталу; - це успішність вкладених зусиль, ресурсів, ефективність менеджменту [2].

Ділова активність підприємства – це комплексна характеристика, яка втілює різні аспекти діяльності підприємства, а тому визначається системою таких критеріїв, як місце підприємства на ринку конкретних товарів, географія ділових відносин, результати підприємства як партнера, активність інноваційно-інвестиційної діяльності, конкурентоспроможність [3]. Ділова активність – багатогранна і багаторівнева категорія, яка в різних умовах стає інтегративною характеристикою господарського суб'єкта щодо його відповідності об'єктивним, зовнішнім відносно нього, економічним умовам.

Ділова активність підприємства може бути визначена як комплексна порівняльна характеристика підприємства, яка відображає ступінь переваги сукупності окремих показників його діяльності, що визначають успішність підприємства на певному ринку за певний проміжок часу, по відношенню до сукупності показників конкурентів. Показником ділової активності та конкурентоспроможності підприємства притаманні такі властивості, як порівняльність (показники визначаються за умов порівняння одного об'єкту з іншим) і динамічність (показники не можна розглядати як довгострокову характеристику незалежно від ефективності діяльності підприємства).

Отже, під управлінням діловою активністю підприємства пропонують розуміти комплекс управлінських рішень, спрямованих на забезпечення зростання обсягів фізично-господарської діяльності суб'єкта господарювання за умов постарізового відновлення економічної кон'юнктури.

Управління діловою активністю охоплює різні сфери діяльності підприємства. Такими сферами можуть бути виробництво, фізична, інноваційна, соціальна, екологічна тощо. У процесі аналізу економічної літератури було визначено, що більшість вчених зосереджують свою увагу на двох основних аспектах управління діловою активністю:

соціально-економічне управління,
управління ефективністю господарської діяльності [5].

Як і будь-який процес управління, безпосередньо управління діловою активністю здійснюється в умовах дії сукупності внутрішніх і зовнішніх факто-

рів, урахування дії яких є обов'язковим завданням для забезпечення успішності запровадження управлінських рішень у практичному площині.

Ділова активність в організації проявляється в динамічності її розвитку, досягненні якої поставлених цілей, що відображають натуральні і вартісні показники, в ефективному використанні економічного потенціалу, розширенні ринків збуту своєї продукції.

Як уже зазначалося, ключовими критеріями ділової активності на макрорівні є відповідні індекси - якісні оцінки діяльності, які розраховують як середні арифметичні значення базисні оцінок економічного стану підприємства, ринку збуту і очікуваного економічного стану. Використання індексів ділової активності забезпечує відстеження шкідливої динаміки економічних процесів і дає змогу спрогнозувати спад чи піднесення циклів, тобто передбачити зміни в діловій активності.

На сьогодні в світі розраховують понад 100 окремих індексів, об'єднаних у три типи: фонові, знакові (інтегральні), рейтинги, які відображають кон'юнктуру та тенденції розвитку певних галузей і секторів економіки. Цілу низку комплексних показників ділової активності підприємств на макрорівні розраховують міжнародні організації.

В Україні органи державної статистики розраховують індекси ділової активності підприємств за результатами кон'юнктурних обстежень ділової активності підприємств. Такі обстеження проводяться щоквартально шляхом запитування підприємств про виробовість, сільськогосподарства, будівництва, транспорту і торгівлі.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що з позиції підприємства результативності господарської діяльності система управління розвитком промислового підприємства – це сукупність управлінських рішень, спрямованих на забезпечення зростання економічного стану підприємства управління – управління платоспроможністю, фізичною стійкістю, діловою активністю, реактивністю, майном, грошовими потоками, – процес реалізації яких дозволяє досягти поставлених цілей у коротко-, середньо- і довгострокових періодах часу.

Література

1. Войнарено М. П. Ділова активність підприємства: проблеми аналізу та оцінки : [монографія] / М. П. Войнарено, Т. Г. Рязань. - Хмельницький : ХНУ, 2008. - 284 с.
2. Гарасюк О. А. Проблеми щодо сутності поняття "ділова активність підприємства" / О. А. Гарасюк, М. Ю. Іванченко // Вісник КТУ. - 2010. - № 22. - С. 62-68.
3. Дафт Р. Л. Менеджмент / Р. Л. Дафт. - СПб. : Питер, 2001. - 832 с.
4. Друкер Питер Ф. Задачи менеджмента в XXI веке / Питер Ф. Друкер ; [пер. с англ.] - М. : Вільямс, 2003. - 272 с.
5. Курilenko Т. П. Теоретичні аспекти визначення ділової активності [Електронний ресурс] / Т. П. Курilenko // Науковий вісник Академії муніципального управ-

- лінія, серія "Економіка" : зб. наук. праць. - К. : АМУ, 2009. - Вип. 6. - Резюме доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_ekon/2009_6/ZMIST.htm.
- Лыгина Н. Н. Аспекты предпринимательства и деловой активности в экономических системах / Н. Н. Лыгина, И. Г. Паршутина // Вестник Тамбовского университета. - Сер.: Гуманитарные науки. - 2009. - № 5. - С. 300-307.
 - Marchenko O. I. Finansovi aspekty dilovoyi aktivnosti / O. I. Marchenko // Finansy Ukrainy. - 2007. - № 5. - С. 136-143.
 - Нейф Н. М. Методологические подходы к оценке деловой активности предприятия / Н. М. Нейф, Н. А. Дозорова // Вестник Ульяновской государственной сельскохозяйственной академии. - 2011. - № 3. - С. 135-140.
 - Підприємствої розвиток економіки України: засади стратегії модернізації / [Я. А. Жаліло, Д. С. Покрышка, Я. В. Белінська, Я. В. Березній та ін.]. - К. : НІСД, 2012. - 144 с.
- References**
- Voytarenko M. P. Dilova aktivnost' pidpryyemotv: problemy analizu ta otsinky : [monografiya] / M. P. Voytarenko, T. H. Rzayeva. - Khmel'nyts'kyi : KHNU, 2008. - 284 s.
 - Naroznyuk O. A. Problemy shchodo shtnosti ponyatiya "dilova aktivnost' pidpryyemotva" / O. A. Naroznyuk, M. YU. Imachenko // Visnyk KTU. - 2010. - № 22. - S. 62-68.
 - Daft R. L. Menozhiment / R. L. Daft. - SPb. : Pyter, 2001. - 832 s.
 - Druker Pyter F. Zadachy menozhimentu v KHKHI veke / Pyter F. Drucker [per. s anh]. - M. : Vylyans, 2003. - 272 s.
 - Kurylenko T. P. Teoretychni aspekty vyznachennya dilovoyi aktivnosti [Elektronnyy resurs] / T. P. Kurylenko // Naukovyy visnyk Akademiyi munitsypal'nogo upravlinnya, seriya "Ekononika" : zb. nauk. prats'. - K. : AMU, 2009. - Vyp. 6. - Rezhyim dostupu : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvamu_ekon/2009_6/ZMIST.htm.
 - Lylygina N. Y. Aspekty prodpryyimatel'stva y delovoy aktivnosti v ekonomycheskykh systemakh / N. Y. Lylygina, Y. H. Parshutyna // Vestnyk Tambovskoho universytetu. - Ser.: Humanytarnye nauky. - 2009. - № 5. - S. 300-307.
 - Marchenko O. I. Finansovi aspekty dilovoyi aktivnosti / O. I. Marchenko // Finansy Ukrainy. - 2007. - № 5. - S. 136-143.
 - Neyf N. M. Metodolohycheskye podkhody k otsenke delovoy aktivnosti prodpryyatyya / N. M. Neyf, N. A. Dozorova // Vestnyk Ul'yans'koy gosudarstvennoy sel'skokhodyaystvennoy akademyi. - 2011. - № 3. - S. 135-140.
 - Pidpryyemotvyy rozvytok ekonomiky Ukrainy: zasady stratehiyi modernizatsiyi / [YA. A. Zhalylo, D. S. Pokryshka, YA. V. Belin's'ka, YA. V. Berelzhnyy ta in.]. - K. : NISD, 2012. - 144 s.
- Зима О.Г., Птащенко Е.В. Котарна В.В. Управление деловой активностью предприятий в современных условиях взаимодействия**
- В статье рассмотрены основные элементы деловой активности. Деловой активностью рассматривают как производственную и коммерческую деятельность, направленную на продвижение предприятия на рынках продукции, труда, капитала; - это успешность использования умел, ресурсе, эффективность менеджмента. Управление деловой активностью выступает неотъемлемой частью управления финансово-хозяйственной деятельностью промышленного предприятия, а в кризисный и посткризисный периоды приобретает еще более важное значение, поскольку предоставляет реальные шаги по восстановлению утраченных во время действия мирового финансово-экономического кризиса позиций предприятия на рынках товаров и услуг.*
- Ключевые слова:** маркетинг, маркетинговые коммуникации, маркетинг услуг, спортивный маркетинг, интегрированные маркетинговые коммуникации
- Zyma O., Ptashchenko O., Kotarna V. Management of business activity of enterprises in modern conditions of business**
- The article considers the main elements of business activity. Business activity is considered as a production and commercial activity, aimed at promoting the company in the markets of products, labor, capital; - it is the success of the efforts, resources, management efficiency. Management of business activity acts as an integral part of the management of financial and economic activity of an industrial enterprise, and in crisis and post-crisis periods becomes even more important as it provides for real steps for the restoration of the position of the entity in the markets lost during the world financial and economic crisis, goods and services.*
- Keywords:** marketing, marketing communications, marketing services, sports marketing, integrated marketing communications
- Рецензент: Д.С.Я., доц. Овчаренко Є.І.*
- Стаття надана 18.06.2017.